

Adskillelse af humanitære og militære indsatser

- en effektiv metode til at redde liv -

Problemet og konsekvenserne

- Der er en stigende tendens til at samtænke humanitære og militære indsatser. Tendensen afspejler sig i dansk udenrigspolitik, for eksempel i den danske indsats i Afghanistan, Irak og i den nye freds- og stabiliseringsstrategi 2010-2015.¹
- Der er tale om livsfarlig sammenblanding og ikke samtænkning.
- Man kan ikke samtænke humanitære militære indsatser og samtidig opretholde de humanitære principper. Humanitær hjælp er per definition baseret på principper om neutralitet, uafhængighed og upartiskhed. Ingen militær aktør arbejder ud fra sådanne principper – de handler på baggrund af en politisk dagsorden.
- Samtænkningen er en trussel mod sikkerheden for nødstedte befolkningsgrupper og nødhjælpsarbejdere.
- Sammenblandingen medfører, at politiske aktører og civilbefolkningen får den opfattelse, at 'alle tilstedeværende' har et politisk formål med, hvad de foretager sig, og dermed tager del i konflikten.
- Nødstedte befolkningsgrupper udsættes for fare: Når de modtager hjælp af en aktør, som opfattes som en del af konflikten, kan de selv blive draget ind i konflikten og udsat for fare. For eksempel, hvis syge afghanere henvender sig til en NATO-drevet klinik, risikerer de represalier fra Taliban eller andre militære grupper. Søger de hjælp hos Taliban, risikerer de det samme fra internationale og afghanske styrker. Det at søge hjælp bliver lig med at vælge side i konflikten. Så paradoksalt nok så opsøger folk ikke hjælp, fordi hvis de gør, kan det bringe deres liv i fare. I Afghanistan har både NATO styrker, amerikanske styrker og militante grupper angrebet hospitalet og klinikker.²
- Nødhjælpsarbejdere udsættes for fare: de bliver opfattet som mål i konflikten. Antallet dræbte nødhjælpsarbejdere i 2008 oversteg antallet dræbte soldater på fredsbevarende missioner.³ Det er blevet farligere at være nødhjælpsarbejder.
- Befolkninger i nød skal kunne søge livsvigtig medicinsk hjælp uden at skulle vælge side i en konflikt. Og nødhjælpsarbejdere skal kunne udføre deres arbejde uden frygt for angreb.

¹ www.um.dk/NR/rdonlyres/F6101420-F174.../0/FredogStabilisering.pdf. September 2010.

² Hofman, Michiel. Dangerous Aid in Afghanistan. January 12, 2011.

http://afpak.foreignpolicy.com/posts/2011/01/12/dangerous_aid_in_afghanistan

³ 122 nødhjælpsarbejdere blev dræbt i 2008, 260 blev udsat for vold. HPG Policy Brief 34. Providing aid in insecure environments. 2009 update. <http://www.odi.org.uk/resources/download/3250.pdf>

Hvad gør Læger uden Grænser

- Giver neutral, uafhængig og upartisk medicinsk nødhjælp baseret på behov.
- Forhandler adgang til dem som har behov gennem regelmæssige, direkte, og transparente forhandlinger med alle krigsførende parter - også i områder hvor andre organisationer ikke kan operere (for eksempel i Somalia og Afghanistan).
- Opretholder fuldstændig økonomisk uafhængighed fra vestlige og nationale regeringer i de lande/områder, hvor der er konflikter.
- Håndhæver et strengt våbenforbud i alle faciliteter.
- Søger at opretholde og åbne det humanitære rum yderligere. Det er vores erfaring, f.eks. i Afghanistan, at vores klare position har gjort det muligt at udvide vores aktiviteter til andre krigszoner og nå så mange nødstedte som muligt.
- Laver lobbyarbejde for en klar adskillelse og definition af humanitære og militære opgaver og aktører.

Hvorfor er det politikernes/dit problem?

- Fordi du har indflydelse på de her forhold.
- Fordi det er nødvendigt for at leve op til de humanitære principper.
- Fordi det redder liv.
- Fordi det gør det muligt at hjælpe så mange som muligt.

Hvad kan du gøre?

- Udvis mod og handlekraft til at gøre op med sammenblandingen af humanitære og militære indsatser og pres regeringen til at gøre det samme.
- Gør op med tendensen til at integrere humanitære indsatser i militær-politiske strategier, og tendensen til, at militæret i stigende grad påtager sig 'humanitært' hjælpearbejde – begge dele bidrager til øget sammenblanding af vidt forskellige mandater.
- Få humanitære indsatser ud af freds- og stabiliseringsstrategien: Lad den humanitære indsats stå udenfor samtækningsstrategier på det militære og udviklingspolitiske område. Og oprethold grænserne mellem de forskellige områder.
- Bak op om grundprincipperne om humanitære aktørers neutralitet, upartiskhed og uafhængighed.
- Stå sammen med Norge og Sverige om at insistere på de humanitære principper i internationale fora både i EU, FN, NATO og i andre sammenhænge.
- Sørg for at tingene bliver kaldt det de er: militærets aktiviteter er ikke humanitære.